Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: SOE

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Emancipatie

Van

Datum
22 september 2026

Referentie
66380233

Bijlagen
Aanbiedingsbrief
Onderzoeksrapport

nota

Aanbiedingsbrief Lhbtiqa+-monitor 2026

Aanleiding

De Lhbtiqa+-monitor 2026 is in opdracht van OCW uitgevoerd door het onderzoeksconsortium van Panteia, Movisie en Ipsos I&O. De nieuwe editie van de monitor is gereed en dient te worden verzonden aan de Tweede Kamer. Met de onderzoekers is als publicatiedatum dinsdag 6 oktober 2026 afgesproken. Het rapport kan dan met uw akkoord gelijktijdig aan de Kamer worden verzonden en door de onderzoekers worden gepubliceerd met een persbericht.

Geadviseerd besluit

Het onderzoeksrapport met aanbiedingsbrief verzenden aan de Tweede Kamer op dinsdag 6 oktober 2026.

Kernpunten

- De Lhbtiqa+-monitor wordt iedere twee jaar uitgevoerd en bevat cijfers over volwassen Nederlanders. Dit is na 2024 de tweede keer dat de monitor is uitgevoerd door het huidige onderzoeksconsortium. Tot en met 2022 werd de monitor uitgevoerd door het SCP, waardoor een vergelijking met de cijfers van 2022 en eerder slechts beperkt mogelijk is.
- Het betreft een korte aanbiedingsbrief waarin u de monitor toelicht en verwijst naar de recente Emancipatienota en de verdere uitwerking van de Versterkte Aanpak lhbtiq+ veiligheid die u in november met de Kamer deelt.

Toelichting

De belangrijkste bevindingen van de nieuwe monitor:

- Sociaaleconomisch: Veel lhbtiqa+ groepen zijn gemiddeld minder tevreden over hun sociaaleconomische situatie dan cis-hetero mensen. Met name intersekse en non-binaire mensen en lhbtiqa+ mensen met een beperking geven vaker aan financieel tekort te komen. Lhbtiqa+ personen denken vaker dan cis-hetero mensen na over hoe zij zich in het openbaar gedragen, bijv. bij het tonen van affectie of in hun genderexpressie.
- Gezondheid: De meeste lhbtiqa+ groepen hebben een slechtere mentale gezondheid en ervaren een lagere mate van zelfwaardering dan cis-hetero mensen. Alle groepen hebben bovengemiddeld vaak suïcidale gedachten.
- Veiligheid: Lhbtiqa+ personen hebben bovengemiddeld vaak te maken met online haat, waarvan transgender personen het meeste.
- Seksueel geweld: Bijna alle lhbtiqa+ groepen hebben bovengemiddeld vaak ervaring met online, niet-fysiek en fysiek seksueel geweld.

- Discriminatie: Alle lhbtiqa+ groepen hebben bovengemiddeld vaak ervaring met discriminatie, met name in de vorm van discriminerende opmerkingen en microagressies op straat of online, en stigmatisering in o.a. de media.
- Opvattingen: De meerderheid van de volwassen Nederlanders heeft positieve opvattingen over lhbtiqa+ personen. De acceptatie van bi+ (67%), transgender (63%) en non-binaire (52%) mensen ligt het laagst. Over het algemeen zijn de opvattingen negatiever onder mannen, 'lager' opgeleiden, religieuze mensen en mensen met een conservatieve politieke voorkeur. De acceptatiecijfers konden niet worden uitgesplitst naar migratieachtergrond of voor alle religieuze overtuigingen (o.a. Islam) omdat de steekproef niet groot genoeg is en er statistische beperkingen zijn bij de weging.

Ten opzichte van 2024 zijn er enkele ontwikkelingen zichtbaar:
- Homoseksuele mannen zijn vaker "nooit of soms open" over hun seksuele oriëntatie dan in 2024 (18% tegenover 13% in 2024).
- Non-binaire mensen ontvangen minder online haatreacties (11% tegenover 22% in 2024).
- Aseksuele mensen maken minder vaak online seksueel ongewenst gedrag mee en lhbtiqa+ mensen van kleur minder fysiek ongewenst seksueel gedrag.
- Bi+ personen hebben minder discriminatie meegemaakt op basis van hun seksuele oriëntatie (37% tegenover 49% in 2024), maar onder intersekse personen ligt de algehele ervaren discriminatie nu juist hoger (33% tegenover 14% in 2024). Discriminatie tussen lhbtiqa+ personen onderling komt minder vaak voor.
- De psychische gezondheid van bi+ en non-binaire mensen is iets verbeterd ten opzicht van 2024.
- Ten opzicht van 2024 is er een zeer beperkte daling van acceptatie onder volwassen Nederlanders. Iets meer mensen hebben een 'neutrale houding' ten opzichte van homoseksuele en lesbische mensen (12% tegenover 9% in 2024), en voor de gemiddelde houding ten opzicht van transgender, non-binaire en intersekse personen is er sprake van een lichte significante daling (elk een daling van 0,1 op een schaal van 1 tot 5).

Bredere context van dalende acceptatie:
- Onderzoek dat wijst op een dalende acceptatie van homoseksualiteit betreft de acceptatie onder *jongeren*, zoals de GGD Gezondheidsmonitor Jeugd en het recente HBSC-onderzoek van de Universiteit Utrecht en het Trimbos-instituut. De Lhbtiqa+-monitor gaat juist enkel over volwassenen.
- Wel constateerde het SCP in 2022 al dat de eerder groeiende acceptatie onder volwassenen stagneerde. De huidige cijfers, die met de nieuwe opzet van de monitor nu een vergelijking tussen 2024 en 2026 mogelijk maken, bevestigen dit beeld.

Publicatie en woordvoering:
- Het precieze tijdstip van publicatie op dinsdag 6 oktober as. wordt nog nader afgestemd met de onderzoekers en met team Parlementaire Zaken.
- U ontvangt een separate woordvoeringslijn via COM.